

KÚRIA

Bfv.III.1.310/2013/4.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. évi december hó 16. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt bűnügyben az I. rendű terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 6.B.146/2008/45. számú, valamint a Debreceni Ítéltábla Bf.I.610/2011/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálati indítványnak nincs helye; az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2011. május 13. napján kelt 6.B.146/2008/45. számú ítéletével az I. rendű terheltet 3 rendbeli jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette (Btk. 288. §), folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], adócsalás büntette [Btk. 310. § (1) és (3) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette [Btk. 310. § (1), (2) bekezdés], folytatólagosan elkövetett adócsalás vétsége [Btk. 310. § (1) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett járulékfizetési kötelezettség megszegésének vétsége [Btk. 310/A. § (1) bekezdés], csalás büntette [Btk. 318. § (1), (6) bekezdés a) pont] és 4 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége (Btk. 276. §) miatt halmazati büntetésül 2 év börtönre, valamint 6.000.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte és a szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette.

A Debreceni Ítéltábla a Bf.I.610/2011/6. számú ítéletével az I. rendű terhelt cselekményének minősítését megváltoztatta, a cselekményeit 2 rendbeli - ebből 1 rendbeli cselekményt folytatólagosan elkövetett - adócsalás büntettének [Btk. 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], csalás büntettének [Btk. 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], 5 rendbeli - ebből 3 rendbeli cselekményt folytatólagosan elkövetettként - adócsalás büntettének [Btk. 310. § (1), (2) bekezdés] és 2 rendbeli, 1 esetben folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk. 276. §) minősítette, a pénzbüntetés kiszabását mellőzte, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy az I. rendű terhelt tekintetében e bíróságot a vagyonelkobzás tárgyában különleges eljárás lefolytatására utasította.

A jogerős ítélet ellen a védője útján a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti okból az első- és másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és új eljárás elrendelése érdekében. Arra hivatkozott, hogy az ügy elsőfokú tárgyalásán az ülnök személyében olyan bíró járt el, aki a egy párt tagjaként a hatályos jogszabályok szerint kizárt bíró volt. Az 1997. évi LXVII. törvény 22. § (1) bekezdése és 122. § (3) bekezdése alapján ugyanis az ülnök sem lehet politikai párt tagja és politikai tevékenységet sem folytathat.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2353/2013. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak. Rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozott az a szabály, miszerint az ülnökök nem lehetnek politikai párt tagjai és politikai tevékenységet sem folytathatnak, nem az eljáró bíróság összetételére vonatkozó rendelkezés. Ennélfogva az egy hivatásos bíró és két ülnök részvételével megtartott tárgyalásokon az eljáró megyei bíróság törvényesen volt megalakítva. Az ülnökkel szemben a Be. rendszerében szabályozott ún. abszolút és ún. relatív kizárási ok nem állott fenn. Minderre tekintettel a támadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a felülvizsgálati indítványnak - a Legfőbb Ügyészség indítványában kifejtett helyes indokokra is tekintettel - nem adott helyt:

A Be. 416. §-ának (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a jogerős ügydöntő határozat meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdésének I/b), c), illetőleg II-IV. pontjaiban meghatározott - ún. feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértéssel került sor. Feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés - a Be. 373. §-ának (1) bekezdés II/a) és b) pontja szerint -, ha a bíróság nem volt törvényesen

megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen, illetőleg ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

A bíróság törvényes megalakítására vonatkozó szabályokat a Be. 13. és 14. §-ai (illetőleg a fiataalkorú terheltek ügyében a Be. 448. §-a, katonai büntetőeljárásban pedig a Be. 471. §-a) tartalmazzák.

A Be. 14. § (2) bekezdése szerint a megyei bíróság (a törvényszék) első fokon egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el. Ennek az eljáró bíróság megalakítására vonatkozó szabálynak - a felülvizsgálati indítványban sem vitatottan - a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság eleget tett.

A felülvizsgálati indítványban kifogásolt az a körülmény, miszerint az elsőfokú bíróság tárgyalásán az eljáró tanács tagjaként részt vett egyik ülnök politikai párt tagja volt, még a valósága esetén sem a Be. eljáró bíróság összetételére vonatkozó hivatkozott rendelkezésének megsértését jelenti.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról rendelkező, a jogerős elbírálás idején hatályban volt 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 122. § (3) bekezdésének és 22. § (1) bekezdésének azon szabálya, miszerint az ülnök - a hivatásos bírákkal azonosan - nem lehet tagja politikai pártnak és politikai tevékenységet sem folytathat (egyezően a ma hatályos 2011. évi CLXII. törvény vonatkozó rendelkezéseivel), nem a bíróság eljáró tanácsának az összetételét rendező, hanem összeférhetetlenségi szabály. Ezért ennek a követelménynek a sérelme esetén sem a Be. feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések esetére irányadó szabályok szerint áll be a jogkövetkezmény. Egyébiránt a politikai párt-tagsághoz vagy a politikai tevékenység folytatásához a Bjt. 127. § (1) bekezdése (azonosan a ma hatályos 2011. évi CLXII. törvény 220. §-ával) nem fűzi közvetlenül az ülnöki megbízatás (automatikus) megszűnésének következményét, e következmény levonása csak a Bjt. szabálya szerint - visszahívással - történhet meg.

Ekként a felülvizsgálati indítvány a Be. 373. § (1) bekezdés II/a) pontja alapján nem bizonyult alaposnak.

Nem alapos a felülvizsgálati indítvány a Be. 373. § (1) bekezdés II/b) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértésre hivatkozás szempontjából sem.

A bíró az ügy elintézéséből való kizárásának az eseteit a Be. 21. és 22. §-a kimerítően sorolja fel. Ezek a szabályok a Be. 26. § (1) bekezdés rendelkezésénél fogva az ülnökre is irányadóak. A törvényben felsorolt esetek között azonban nem szerepel kizárási

okként sem a politikai párt-tagság, sem a politikai tevékenység folytatása.

A Be. 21. § (1) bekezdésének e) pontja szerint ugyan nem járhat el bíróként, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb - azaz a Be. 21. § (1) bekezdés a)-d) pontjainak esetkörén kívüli - okból nem várható. A politikai párt-tagság legfeljebb e szabály alapján eredményezhetné az eljárás ülnök kizárását az ügy elintézéséből. Az elbírált ügyben azonban az elsőfokú bíróság eljárása során, de a felülvizsgálati indítványban sem történt hivatkozás arra nézve, hogy az ülnökként eljáró H. O. A. elfogult lett volna. Erre utaló körülményt a felülvizsgálati indítvány nem hozott fel, de az ügyiratokban sem merült fel az ülnök elfogultságára utaló adat.

A kifejtettek miatt a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdés d) pontja alapján tartott tanácsülésen eljárva a felülvizsgálati indítványban támadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálat lehetőségét a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapszik azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdése alapján az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten benyújtott felülvizsgálati indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti is.

Budapest, 2013. december 16.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Belegi József s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

írnok
BÉ